

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 603/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ing. Ľubomirom Havlíkom, advokátska kancelária, Svätoplukova 28, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 28PP/84/2021-61 z 11. marca 2022 a uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 3Tos/85/2022-73 z 19. mája 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 28PP/84/2021-61 z 11. marca 2022 a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3Tos/85/2022-73 z 19. mája 2022. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha náhrady trov jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 6Tk/1/2015-1131 z 18. decembra 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23To/12/2016-1209 z 15. marca 2016 právoplatne odsúdený za obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 a ods. 2 písm. c) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a zločinom nedovoleného

ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní desiatich rokov so zaradením sťažovateľa do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

3. Podaním doručeným okresnému súdu 18. novembra 2021 sťažovateľ požiadal o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Okresný súd jeho žiadosť uznesením č. k. 28PP/84/2021-61 z 11. marca 2022 zamietol.

4. Proti prvostupňovému rozhodnutiu sťažovateľ podal riadny opravný prostriedok, ktorý krajský súd uznesením č. k. 3Tos/85/2022-73 z 19. mája 2022 zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Podľa sťažovateľa sú napadnuté rozhodnutia konajúcich všeobecných súdov svojvoľné. Vyplýva z nich, že súdy svoj záver o nesplnení tretej podmienky na podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody spočívajúcej v predpoklade vedenia riadneho života po prepustení založili výlučne na predchádzajúcich odsúdeniach sťažovateľa a na výpise z jeho registra trestov, teda na skutočnostiach, ktoré predchádzali jeho odsúdeniu a nástupu do výkonu trestu. Na ďalšie relevantné skutočnosti (napr. zabezpečenie bývania a možnosti zamestnania) neprizerali. Pritom predošlé odsúdenia sťažovateľa už boli zohľadnené pri ukladaní trestu a nie je na ne možné opätovne prihliadať. Napadnutými rozhodnutiami tak došlo podľa presvedčenia sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na súdu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny.

6. Obe napadnuté rozhodnutia sú, ako tvrdí sťažovateľ, v rozpore aj so závermi nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 36/2022 z 25. mája 2022, na ktoré poukázal.

7. Okrem toho o návrhu sťažovateľa na podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody okresný súd bez ospravedlniteľného dôvodu rozhodol až štyri mesiace po jeho podaní a krajský súd o podanej sťažnosti proti prvostupňovému uzneseniu rozhodol až o ďalšie dva mesiace, celkovo teda až šesť mesiacov po podaní návrhu, čím bola lehota stanovená § 415 ods. 4 Trestného poriadku trojnásobne prekročená. Od právoplatnosti uznesenia o zamietnutí návrhu na podmieňané prepustenie sa pritom odvíja plynutie ďalšej jednoročnej lehoty pre podanie opätovnej žiadosti. Tým, že súdy nerozhodli v lehote, ktorú im ukladá zákon, neoprávnene zasiahli do práva sťažovateľa na opätovné podanie návrhu na podmieňané prepustenie z výkonu trestu a na jeho opätovné prerokovanie pred súdom. Týmto postupom bolo podľa sťažovateľa porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 28PP/84/2021-61 z 11. marca 2022 a uznesením krajského súdu č. k. 3Tos/85/2022-73 z 19. mája 2022, ku ktorému malo dôjsť tým,

že konajúce sudy svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (a následnej sťažnosti) založili výlučne na hodnotení trestnej minulosti sťažovateľa, ako aj tým, že o tomto jeho návrhu rozhodli výrazne prekročiac zákonom stanovenú lehotu až po šiestich mesiacoch od jeho podania.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny uznesením okresného súdu

9. Pokiaľ ide o namietané porušenie označeného základného práva sťažovateľa prvostupňovým rozhodnutím okresného súdu, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku konkrétnemu namietanému rozhodnutiu alebo postupu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019). Vychádzajúc z tejto judikatúry vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa prvostupňového rozhodnutia okresného súdu, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení okresného súdu v prvostupňovom rozhodovaní o návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu prostredníctvom podanej sťažnosti, ktorú aj využil. Ochranu jeho označenému základnému právu tak bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť krajský súd, ktorému patrilo rozhodovanie o podanej sťažnosti. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti označenému rozhodnutiu okresného súdu, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny uznesením krajského súdu

10. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

11. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti je lehotou zákonnou a kogentnou a jej zmeškanie nemožno odpustiť napriek tomu, že to zákon o ústavnom súde výslovne neustanovuje. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu sťažnosť nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti (m. m. I. ÚS 22/02); nedodržanie zákonnej lehoty na podanie

sťažnosti je zákonom ustanoveným dôvodom na jej odmietnutie ako oneskorene podanej (m. m. IV. ÚS 28/02), pričom ide o takú lehotu, ktorú nemožno predĺžiť ani nemožno odpustiť jej zmeškanie (m. m. I. ÚS 84/02, IV. ÚS 36/03, III. ÚS 124/04, III. ÚS 90/2018, III. ÚS 152/2018, III. ÚS 155/2020, III. ÚS 208/2020).

12. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že konanie o návrhu sťažovateľa na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody pred všeobecnými sudmi právoplatne skončilo 19. mája 2023, t. j. dňom prijatia napadnutého uznesenia krajského súdu č. k. 3Tos/85/2022-73, ktoré následne bolo podľa zistenia ústavného súdu doručené sťažovateľovi 11. augusta 2022. Od doručenia napadnutého rozhodnutia bol sťažovateľ jednoznačne oboznámený s jeho obsahom a teda od tohto momentu vedel/mohol vedieť o prípadnom porušení svojich základných práv. Svojou aktuálnou ústavnou sťažnosťou podanou elektronicky sa na ústavný súd obrátil až 22. októbra 2023, teda jednoznačne po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde.

13. Vzhľadom na uvedené neprichádzalo do úvahy iné, iba ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 1 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

III.3. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

14. Z obsahu ústavnej sťažnosti napokon vyplýva, že sťažovateľ porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nachádza v postupe okresného súdu a krajského súdu spočívajúce v tom, že výrazne prekročili (trojnásobne) zákonom stanovenú lehotu 60 dní na rozhodnutie o návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody podľa § 415 ods. 4 Trestného poriadku.

15. Odhliadnuc od skutočnosti, že sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavne relevantným spôsobom samotný postup okresného súdu a krajského súdu v dotknutých konaniach nenamietal (v sťažovateľom navrhovanom petite rozhodnutia ústavného súdu absentuje návrh na vyslovenie porušenia ním označených práv postupom konajúcich všeobecných súdov; žiadal to iba v súvislosti s ich rozhodnutiami), ústavný súd konštatuje, že pre túto časť ústavnej sťažnosti platí rovnaký záver ako v časti III.2. odôvodnenia tohto rozhodnutia, t. j. ústavný súd ju posúdil ako podanú oneskorene, a z toho dôvodu ju odmietol po § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

16. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu